

Těsně před koncem století začíná působit **skupina tzv. buřičů / anarchistických buřičů** (básníci „života a vzdoru“)

- prošli anarchistickým hnutím i dekadentní Moderní revuí
- odmítali staré pořádky a způsob života, vyjadřovali touhu po svobodě, jedinečnosti osobnosti, hledali kladné hodnoty
- byli neklidní a nespokojení, prožili bouřlivé mládí, ale kolem třicítky se většinou usadili a žili spořádaným životem
- byly to silné individuality, netvořily skupinu

Patří sem:

Viktor Dyk, František Gellner, Karel Toman, Fráňa Šrámek, S. K. Neumann
ale i Hašek, Olbracht, Mahen a Těsnohlídek

společné znaky:

radikalismus, bohémský život, revolta, antimilitarismus, vitalismus, propagace volné lásky
typické: prostora výrazu, návrat k pravidelnému, často až písňovému verši

Stanislav Kostka Neumann (1875 – 1947)

- novinář, spisovatel, kritik, překladatel
- stal se vůdčí osobností buřičů
- v jeho vile na Olšanech se scházeli umělci
- po rozpadu anarchistického hnutí odchází na Moravu, usazuje se, přispívá do Lidových novin, s Čapky odsuzuje symbolismus a individualismus, prosazuje civilismus

Dílo:

České zpěvy

Kniha lesů, vod a strání - obě přírodní lyrika

Nové zpěvy - reaguje na soudobou civilizaci a techniku

Fráňa Šrámek (1877 – 1952)

- spisovatel, dramatik, publicista
- Sobotka (místo narození) i Písek (pozdější bydliště) se často objevují v díle – v Písku se odehrává velká část jeho divadelních her a románů
- jednoroční vojenská služba mu byla za trest o rok prodloužena pro jeho anarchistické postoje, za báseň Píšou mi psaní a účast na protimonarchistických demonstracích dvakrát vězněn, spolu s aktivními boji v první světové válce (ruská i italský fronta) – silný antimilitarismus až pacifismus
- po válce se sblížil se skupinou kolem K. Čapky, ale žil samotářsky (v Praze) a tvořil osamoceně mimo jakékoli literární skupiny; v polovině 30. let přestal psát

Šrámkova Sobotka - festival zaměřený na český jazyk, řeč a literaturu (od roku 1957)

nejvýrazněji tvoří v duchu impresionismu; měl značný vliv na meziválečnou generaci

Jeho dílo lze rozdělit do těchto základních témat:

1. příroda
2. odpor proti válce
3. milostný vztah mladých lidí, neschopných se podřídit konvencím

Dílo: (poezie)

Života bído, přec tě mám rád (1905) – odporu k militarismu, pocity marnosti, skepse, ale i anarchistického vzdoru

Modrý a rudý (1906) – antimilitarismus, vzpoura proti válce (básně Píšou mi psaní, Raport)

Splav (1916) – milostná a přírodní lyrika s protiválečným podtextem, impresionistická lyrika, + povídky, romány Stříbrný vítr, Tělo a div. hry Léto, Měsíc nad řekou

František Gellner (1881 – 1914)

- výrazný literární i malířský talent, již na gymnáziu přispíval do časopisů a překládal básně Goetha či Heineho a filozofické texty, živil se jako kreslíř karikatur

- žil bohémským životem, toulal se světem

- r. 1911 (30 let) získal práci v Brně v Lidových novinách (karikaturista, autor textů), usadil se, věnuje se literatuře i vlastní tvorbě

- v srpnu 1914 i přes revmatismus narukuje do Haliče, téměř okamžitě putuje na frontu a už 13. září je prohlášen za nezvěstného

- je často zhudebňován – Mišík (b. Balada), Pepa Nos, Nohavica, Jan Burian, Visací zámek, Katapult...

Dílo:

Po nás ať přijde potopa

Radosti života

Viktor Dyk (1877 – 1931)

- spisovatel, novinář a politik

- na gymnáziu ho v Praze učil Jirásek, dostudoval práva (jako jediný z buřičů dostudoval VŠ)

- po r. 1915 překládal hry pro Vinohradské divadlo

- raná tvorba spjata s Moderní revuí, byl vězněn za politickou a literární činnost

- podílel se na založení Čs. národní demokracie, byl nacionálním politikem, patřil mezi nejvýraznější odpůrce tzv. hradní politiky a Masaryka a Beneše

- byl vášnivým šachistou

- zemřel na srdeční mrtvici při koupání v Jaderském moři (v Jugoslávii)

Dílo:

Buřiči – politická lyrika

Milá sedmi loupežníků – romantický příběh, loupežníci se ze žárlivosti vraždí

Devátá vlna - intimní verše

+ povídka Krysař, dramata – např. Zmoudření dona Quijota (poznání, ztráta iluzí= smrt)

Karel Toman (1877 – 1946) Antonín Bernášek

- neklidné mládí, nedostudoval, vystřídal mnoho míst, cestoval, stýkal se s pražskou bohémou a anarchisty, ale žádné vězení

- r. 1917 nastupuje do redakce Lidových novin

- jeho poezie je spontánní reakce na vnější prožitek – výraz je stručný, zkratkovitý, vyjadřuje osobní vzdor

Dílo: nejvýraznější: Měsíce (1918) – vztah k rodné zemi